

DOI: <https://doi.org/10.37634/efp.2024.5.18>
УДК 657.6:336.71]:346.5

Ганна Вікторівна БУЛКОТ

к.е.н., доцент, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2657-2862>
e-mail: Ryrcanna@ukr.net

Надія Олександрівна БУГАЙ

к.е.н., доцент, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4670-935X>
e-mail: super.bsv2011@ukr.net

КОМПЛАЄНС У СИСТЕМІ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Статтю присвячено дослідженню поняття «комплаєнс» у системі внутрішнього контролю суб'єкта господарювання з метою покращення її ефективності в системі управління банками України та забезпечення дотримання методичних рекомендацій й стандартів корпоративного управління професійними учасниками фондового ринку. Розглянуто теоретичні аспекти комплаєнсу, а саме визначення авторів у науковій літературі стосовно цієї категорії. Виділено основні види комплаєнсу, які застосовуються для будь-яких суб'єктів господарювання. Розкрито особливості системи комплаєнсу внутрішнього контролю для забезпечення ефективності корпоративного управління, а також висвітлено пріоритети застосування функції комплаєнс в зарубіжних країнах, як певний досвід, що потребує цілеспрямованого впровадження в нашої державі.

Ключові слова: шахрайство, комплаєнс, комплаєнс в системі внутрішнього контролю, корпоративний комплаєнс, види комплаєнсу

ВСТУП

Стійкі зміни у світовій економіці мають безпосередній вплив на діяльність суб'єктів господарювання у всьому світі, включаючи Україну. Ці зміни охоплюють не лише геополітичні турбуленції та економічні санкції, але й виникають на фоні фондових та сировинних ринків, взаємодіючи з першими. Прогнозування середньотривалих показників суб'єктів господарювання залежить від рентабельності та ризиків, пов'язаних з економічною діяльністю.

У сучасних умовах у світі та в Україні об'єктивні та суб'єктивні чинники взаємодіють та впливають на бізнес. Нестабільність політичної ситуації, корупційні ризики, економічні кризи (зокрема, вплив пандемії COVID – 19), девальвація національної валюти та війна в Україні – фактори, що сприяють алеаторності у господарюванні.

Також важливо враховувати погляди зацікавлених сторін (стейкхолдерів), які вказують на недосконалість правового забезпечення внутрішнього контролю суб'єктів підприємництва. Це може призводити до недооцінки ризиків через вплив вищезазначених факторів.

Для зменшення негативного впливу важливо впроваджувати комплаєнс-заходи, які широко застосовуються у розвинених країнах. Ці заходи стають ключовим елементом інтеграції українських компаній у світову економіку.

МЕТА статті – проаналізувати особливості комплаєнсу в системі внутрішнього контролю суб'єкта підприємницької діяльності.

Об'єктом дослідження є комплаєнс в системі внутрішнього контролю. Предмет дослідження – роль і значення комплаєнсу в управлінні ризиками та дотриманні стандартів.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та теоретичною основою роботи є наукові праці вітчизняних фахівців з процесу орга-

нізації комплаєнсу в системі внутрішнього контролю суб'єкта господарювання. У статті застосовано загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: пошуковий, виходячи з наявної методичної та наукової літератури, разом з аналізом знайденого інформаційного матеріалу, з'ясування причинно-наслідкових зв'язків, систематизація, абстрагування та конкретизація, документальний аналіз та аналіз результатів діяльності вчених з проблеми даного дослідження.

Інформаційну базу дослідження становили законодавчі акти України, національні нормативні документи, що регламентують процес бухгалтерського обліку, аудиту та контролю, теоретичні розробки науковців, монографії, автореферати кандидатських дисертацій, посібники, збірники наукових праць, матеріали наукових конференцій, наукові фахові та періодичні видання, Інтернет-ресурси.

РЕЗУЛЬТАТИ

Термін «комплаєнс» походить від англійського «to comply» (виконувати, відповідати певним вимогам, стандартам тощо). У сфері комплаєнсу важливо дотримуватись законів, правил і стандартів, охоплюючи такі аспекти, як етика на ринку, управління конфліктами інтересів, та справедливий підхід до клієнтів.

Комплаєнс також охоплює конкретні області, такі як протидія легалізації доходів злочинного походження і фінансування тероризму, розроблення документів для відповідності законам, захист інформаційних потоків, протидія шахрайству та корупції, встановлення етичних норм для співробітників та інше.

У визначеннях з оксфордського та кембриджського словників англійської мови комплаєнс розглядається як дія відповідно до запиту, правила чи вказівки.

В юридичній літературі різні автори визначають комплаєнс по-різному. Деякі підкреслюють здатність підприємця діяти відповідно до публічних вимог, розглядаючи його як форму саморегулювання. Інші розуміють як внутрішній контроль підприємця та систему

захисту бізнесу від зовнішніх загроз. Так, комплаєнс може розглядатися як функція внутрішнього контролю, механізм або система організаційно-правових заходів.

Узагальнюючи, комплаєнс – це комплексна стратегія, що включає в себе відповідність вимогам законів і стандартів, а також внутрішній контроль для захисту бізнесу від ризиків та забезпечення етичної поведінки [7, с. 205].

Комплаєнс являє собою законне вчинення дій суб'єкта економічної діяльності загалом і окремо кожного його співробітника. З погляду контрагентів комплаєнс-перевірка дає впевненість, що цей суб'єкт господарювання відповідає вимогам правил і стандартів, які закріплено законодавчо, та умовам договору. Отже, система управління комплаєнс-контролю містить у собі заходи, які забезпечують проведення аналізу та дослідження діяльності суб'єкта економічного господарювання в частині дотримання всіма співробітниками встановлених правил і норм, а також забезпечують дотримання цим суб'єктом правового поля своєї діяльності. Інакше кажучи, завданням комплаєнс-контролю полягає у побудові системи внутрішнього контролю, яка допомагає запобігати виникненню ризиків та/або їх ліквідації на суб'єкті господарювання.

До функцій комплаєнс-контролю можна зарахувати розроблення та закріплення на локальному рівні підприємства корпоративної політики, стандартів у сфері діяльності підприємства, серед яких – комплаєнс-програми, проведення аналізу відповідності корпоративної політики чинному законодавству України, перевірки на дотримання всіх чинних норм і правил регулювання діяльності підприємства та відповідність усіх нормативно-методичних і стратегічних документів, а також звітування про висновки такої перевірки й у разі необхідності здійснення коригувальних заходів [6, с. 121].

Комплаєнс-програма розуміється як локальний акт господарського товариства, що включає сукупність внутрішніх правил і процедур, реалізація яких у кінцевому підсумку приводить до досягнення цілей товариства та прозорості його діяльності. Така програма може включати розроблення й затвердження кодексу корпоративної поведінки та етики, політики про запобігання шахрайства, політики про вирішення конфліктів на самому підприємстві та з контрагентами, політики про конфіденційність даних тощо. Задля належної реалізації комплаєнс-програми необхідно створити постійно діючі підрозділи контролю (комплаєнс-підрозділ) або виокремити окремого посадового фахівця (комплаєнс-офіцера) [9, с. 87].

Одним з центральних складників комплаєнсу є юридичний аспект. Суб'єкти господарювання повинні не лише визначати та вивчати законодавчі акти та регуляторні вимоги, але й розробляти та впроваджувати механізми їх відповідності. Це передбачає постійний моніторинг змін у законодавстві та адаптацію внутрішніх процесів під нові вимоги.

Фінансовий комплаєнс виступає ще однією важливою ланкою в системі внутрішнього контролю. Забезпечення дотримання стандартів фінансової звітності, аудиторських вимог та управління фінансовими ризиками стає критичним завданням для уникнення фінансових труднощів та забезпечення стабільності підприємства.

Етичний комплаєнс визначається як стратегічна мета, спрямована на внутрішнє формування та підтримання етичної культури в організації. Впровадження етичних стандартів та кодексів поведінки для співробітників є необхідністю у сучасному бізнес-середовищі, де довіра стейкхолдерів та репутація компанії є ключовими активами.

Корпоративний комплаєнс включає в себе визначення, впровадження та відстеження корпоративних стандартів управління та уникнення конфліктів інтересів. Це стає основою для зміцнення внутрішнього контролю та забезпечення стабільності управлінських процесів.

Інформаційний комплаєнс (або дотримання вимог кібербезпеки та захист конфіденційної інформації) набуває важливості в умовах цифрової трансформації. Управління ризиками, пов'язаними з обробленням та зберіганням інформації, вимагає впровадження передових технологічних рішень та стратегій кібербезпеки.

Антимонопольний комплаєнс та соціальний комплаєнс спрямовано на уникнення недопустимої концентрації ринку та виконання соціальних вимог управління персоналом та відносинами з громадськістю.

Моніторинг та аудит комплаєнсу відіграють роль ключових інструментів у вдосконаленні та оцінюванні ефективності внутрішнього контролю. Запровадження системи звітності та інформування стосовно стану комплаєнсу є необхідністю для забезпечення відкриття та відповідальності перед стейкхолдерами та регуляторами [3, с. 84–85].

Пропонуємо виділити такі види комплаєнсу, поділивши їх на два типи:

1. Види комплаєнсу, необхідні для будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності: антикорупційний комплаєнс; податковий комплаєнс; корпоративний комплаєнс; трудовий комплаєнс.

2. Види комплаєнсу залежно від специфіки здійснення підприємницької діяльності: комплаєнс у сфері протидії легалізації (відмиванню) доходів, що одержані злочинним шляхом; комплаєнс у сфері протидії фінансування тероризму; комплаєнс у сфері фінансової та банківської діяльності; комплаєнс у сфері інтелектуальної власності та інновацій; екологічний комплаєнс; антимонопольний комплаєнс; страховий комплаєнс; комплаєнс у сфері ринку цінних паперів; комплаєнс у сфері лістингу та бірж; інші види залежно від специфіки здійснення підприємницької діяльності [7, с. 205–206].

Як вже зазначалося, корпоративний комплаєнс передбачає додержання певних стандартів і практик компанією та її працівниками. Приділяючи важливість виконанню корпоративних стандартів через впровадження локальних актів, таких як Кодекс етики чи Кодекс корпоративної поведінки, компанії зменшують ризик вчинення правопорушень з боку свого персоналу.

Корпоративний комплаєнс охоплює аспекти відповідності, яка становить частину системи управління та контролю в організації. Ця частина пов'язана з ризиками невідповідності, порушенням законодавства, нормативних документів, правил і стандартів, встановлених наглядовими органами, галузевими асоціаціями та саморегулюючими організаціями, а також з кодексами поведінки тощо. Виявлені ризики невідповідності

можуть призвести до застосування юридичних чи регуляторних санкцій, фінансових втрат чи шкоди репутації.

Корпоративний комплаєнс є широким поняттям і охоплює різноманітні аспекти, такі як політика конфлікту інтересів, впровадження етичних стандартів для вирішення конфліктів, політика повідомлення про порушення етичних стандартів (whistleblowing policy), політика чесної конкуренції тощо.

На законодавчому рівні деякі елементи корпоративного комплаєнсу регулюються. Наприклад, в Україні введено інститут корпоративного секретаря, а також є норми протидії корупції в компаніях з обмеженою відповідальністю та акціонерних товариствах. Однак національне законодавство не містить спеціалізованого документа, що прямо визначає необхідність практики комплаєнсу, а лише низку галузевих нормативно-правових актів, які регулюють його в окремих сферах [4, с. 71].

Система комплаєнс-контролю в Україні є новим явищем, яке запроваджено лише в деяких сферах господарської діяльності [9, с. 88]. Вперше в Україні комплаєнс-контроль передбачений у сфері банківської діяльності рішенням Правління Національного банку України від 03.12.2018 № 814-рш «Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках України» [2].

Шляхом запровадження комплаєнс-контролю також пішла й Національна комісія цінних паперів та фондового ринку, яка прийняла рішення № 420 від 30.07.2019 «Про затвердження Стандартів корпоративного управління в професійних учасниках фондового ринку». Метою запровадження інституту комплаєнс для професійних учасників фондового ринку є забезпечення надійної діяльності таких учасників, гарантування захисту прав інвесторів і споживачів фінансових послуг, а також створення середовища на фінансових ринках України на засадах конкурентності [1].

В діючих Методичних рекомендаціях з організації корпоративного управління в банках України № 814-рш від 03.12.2018 немає конкретної дефініції комплаєнсу. Проте визначається, що комплаєнс – це контроль за дотриманням норм (п. 80), що є частиною системи внутрішнього контролю, включаючи правила та заходи контролю організаційної та операційної структури банку, а також процеси підготовки звітності і функції управління ризиками та внутрішнього аудиту (п. 1.2.9).

У Методичних рекомендаціях прописано обов'язковість створення підрозділу комплаєнс, якому доручається контроль за впровадженням та дотриманням Кодексу поведінки (етики) та консультування працівників стосовно дотримання цього кодексу. Підрозділ комплаєнс звітує раді банку щорічно про дотримання / недотримання кодексу поведінки (етики), виявлені порушення та прийняті заходи для їх запобігання у майбутньому (ч. 4 п. 44).

Отже, на законодавчому рівні відсутні прямі норми, які зобов'язували б дотримуватися практик корпоративного комплаєнсу, що є логічним, оскільки корпоративний комплаєнс має вибіркоковий характер, а рішення про його впровадження чи невпровадження приймає управлінський орган компанії [2].

Визначення корпоративного комплаєнсу зазвичай здійснюється на рівні локальних правових актів, таких

як Кодекс корпоративної поведінки чи Кодекс корпоративної етики. Кодекс корпоративної поведінки містить основні норми взаємодії між посадовими особами та іншими працівниками компанії, а також з контрагентами та іншими зацікавленими сторонами. У судовій практиці комплаєнс тлумачиться як дотримання норм фінансового законодавства, а судові рішення зазвичай стосуються адміністративної відповідальності за порушення цих норм [4, с. 72].

У контексті вищезазначеного важливо відзначити, що, незважаючи на широке поширення внутрішнього контролю у формі комплаєнсу, він не отримав широкого розповсюдження у боротьбі з корупційними ризиками через відсутність відповідальності суб'єкта господарювання за невжиття необхідних превентивних заходів. Свідченням цього є той факт, що в Україні ця форма контролю не є загальноприйнятною.

Досвід США та Великої Британії, де комплаєнс-форма ефективно використовується в системі внутрішнього контролю, може служити підставою для ініціювання її впровадження в Україні. Аналіз закордонної правової документації та позицій у доктрині дає змогу виділити кілька особливостей:

- нормативно-правові акти України не конкретизують структурних елементів комплаєнс-системи через їх віднесення до внутрішнього контролю підприємства;
- у США та Великобританії комплаєнс-заходи визнаються як важлива частина правових актів центрального рівня, що підкреслює їхню вагомість;
- факт використання комплаєнс-заходів може вважатися пом'якшуючим фактором у разі вчинення правопорушення;
- у США та Великій Британії комплаєнс-функція розглядається як інструмент мінімізації фінансових та репутаційних ризиків через встановлення критеріїв на рівні підзаконних актів.

Отже, можна зробити висновок, що комплаєнс – це практико-орієнтована форма контролю, спрямована на мінімізацію ризиків фінансово-господарської діяльності. Очікування швидких результатів від його впровадження може бути обмежене стратегічним та довгостроковим характером комплаєнсу [8, с. 231].

Беручи до уваги безсистемний характер розвитку та регулювання внутрішньогосподарського контролю суб'єктів підприємницької діяльності в Україні, маємо акцентувати увагу на тому, що відсутність визначення комплаєнс-контролю на законодавчому рівні негативно позначається на дієвості такого актуального механізму.

Тому в положеннях низки нормативно-правових актів України слід відобразити формулювання такого змісту: комплаєнс-контроль є формою внутрішнього контролю як комплекс ревізійних заходів, спрямованих на мінімізацію господарських, фінансово-господарських та репутаційних ризиків, що можуть виникати під час здійснення суб'єктами господарювання своєї діяльності.

Вище вже зазначено, що досвід США та Великої Британії свідчить про застосування комплаєнсу в різних сферах господарювання. На наш погляд, найбільш дієва з позицій її ефективності імплементації в систему внутрішньогосподарського контролю суб'єкта господарювання України має розмежовуватись, враховуючи масштаби суб'єктів та вид їхньої діяльності. Відповідно слід це врахувати і в ч. 4 ст. 8 Закону України від

16.07.1999 № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» шляхом виділення напрямів комплаєнс-процедур та врахуванні витрат на їх забезпечення [5, с. 119].

ВИСНОВКИ

Для забезпечення ефективного функціонування корпоративного управління виникає необхідність впровадження комплаєнс-контролю. Створення цього інституту є можливим лише при зацікавленості керівництва у високій ефективності підприємства та за функціонування системи на основі прозорості, послідовності та безперервності. Функціонування комплаєнс-контролю підтверджує відповідність компанії стандартам та правилам, установленим законодавством. В українському законодавстві нині немає регламенту порядку із впровадження та функціонування комплаєнс-контролю в системі корпоративного управління, а також визначення його місця та вимог до відповідальних осіб. Так, основні напрями для підвищення рівня ефективності комплаєнс-контролю включають законодавче закріплення порядку впровадження в господарських товариствах, визначення системи внутрішнього контролю

та розширення застосування комплаєнсу на різні підприємства для забезпечення прозорості їхньої діяльності.

Система комплаєнсу внутрішнього контролю суб'єкта підприємництва є невід'ємним складником стратегічного управління та досягнення його цілей. Відповідність юридичним, фінансовим, етичним, корпоративним, інформаційним, антимонопольним та соціальним стандартам стає запорукою стабільності, надійності та високого рівня довіри як внутрішніх, так і зовнішніх зацікавлених сторін. Важливим є не лише визнання важливості комплаєнсу, але й його систематична інтеграція у культуру підприємства. Розвинута система комплаєнсу дає змогу суб'єкту господарювання ефективно керувати ризиками, вдосконалювати процеси та зміцнювати своє становище в конкурентному середовищі. Так, вдосконалення системи комплаєнсу внутрішнього контролю визначається необхідністю постійного аналізу та адаптації до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі. Це сприяє підвищенню стійкості, надійності та ділової доброчесної репутації підприємства в умовах становлення вимогливих стандартів управління та корпоративної відповідальності.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Стандартів корпоративного управління в професійних учасниках фондового ринку: Рішення Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України від 30 липня 2019 року, № 420. URL: https://www.nssmc.gov.ua/projects_of_regular/pro-zatverdzhennya-standartv-korporativnogoupravlnnya-v-profesynih-utchasnikah-fondovogorinku/
2. Про схвалення Методичних рекомендацій щодо організації корпоративного управління в банках України: Рішення Правління Національного банку України від 03 грудня 2018 року, № 814-рш. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr814500-18>
3. Іванов В.Б., Лаврик І.Ф. Комплаєнс як система протидії корупції та запобігання ризиків на рівні суб'єктів господарювання. *Вісник Національного транспортного університету. Сер.: Економічні науки: науково-технічний збірник*. 2016. № 3 (36). С. 80–86
4. Ковалишин О.Р. Корпоративний комплаєнс: правове запозичення через практики суб'єктів господарювання. *Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. Вип. 83*. Одеса: Гельветика, 2019. С. 69–76.
5. Матвеев П.С., Можаровський М.Ю. Теоретико-правові засади комплаєнс-заходів суб'єктів господарювання в Україні. *Актуальні проблеми держави і права: зб. наук. пр. Вип. 90*. Одеса, 2021. С. 113–125.
6. Михайленко О.В., Риштун Х.Ю. Ефективна система побудови комплаєнс-контролю в банківських установах. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2018. № 3 (65). С. 120–126.
7. Можаровський М. Ю. Комплаєнс суб'єкта господарювання: поняття, види та принципи. *Часопис Київського університету права*. 2021. №2. С. 204–208.
8. Теленик С.С. Щодо визначення поняття інфраструктурного комплаєнсу об'єктів критичної інфраструктури. *Право і суспільство*. 2020. № 2. Ч. 2. С. 222–235.
9. Швидка Т.І., Халецька К.К. Комплаєнс-контроль в системі корпоративного управління господарських товариств. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. № 12 (298). С. 85–91.

References

1. On Approval of Corporate Governance Standards for Professional Stock Market Participants: Decision of the National Securities and Stock Market Commission of Ukraine of July 30, 2019, No. 420: website. URL: https://www.nssmc.gov.ua/projects_of_regular/pro-zatverdzhennya-standartv-korporativnogoupravlnnya-v-profesynih-utchasnikah-fondovogorinku/ (in Ukrainian).
2. On Approval of the Methodological Recommendations on the Organization of Corporate Governance in Ukrainian Banks: Decision of the Board of the National Bank of Ukraine dated December 03, 2018, No. 814-rsh: website. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/vr814500-18> (in Ukrainian).
3. Ivanov V.B., Lavryk I.F. Compliance as a system of anti-corruption and risk prevention at the level of business entities. *Journal of the National Transport University. In: Economic sciences: scientific and technical collection*. 2016. № 3 (36). p. 80–86. (in Ukrainian).
4. Kovalyshyn O. R. Corporate compliance: legal borrowing through the practices of business entities. *Actual problems of state and law: collection of scientific papers*. Issue 83. Odessa: Helvetica, 2019. pp. 69-76. (in Ukrainian).
5. Matvieiev P.S., Mozharovskiy M.Y. Theoretical and legal principles of compliance measures of business entities in Ukraine. *Actual Problems of State and Law: a collection of scientific papers*. Issue 90. Odessa, 2021. pp. 113-125. (in Ukrainian).
6. Mykhailenko O.V., Ryshtun H.Y. Effective system of building compliance control in banking institutions. *Problems of a systematic approach in the economy*. 2018. № 3 (65). pp. 120-126. (in Ukrainian).
7. Mozharovskiy M.Y. Compliance of a business entity: concept, types and principles. *Journal of Kyiv University of Law*. 2021. №2. p. 204-208. (in Ukrainian).

8. Telenyk S.S. On the definition of the concept of infrastructure compliance of critical infrastructure facilities. Law and Society. 2020. № 2. Part. 2. pp. 222-235. (in Ukrainian).

9. Shvydka T.I., Khaletska K.K. Compliance control in the system of corporate governance of economic companies. *Entrepreneurship, economy and law*. 2020. № 12 (298). pp. 85-91. (in Ukrainian).

Hanna BULKOT

PhD in Economics, Associate Professor, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2657-2862>

e-mail: Pypcanna@ukr.net

Nadiia BUHAI

PhD in Economics, Associate Professor, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4670-935X>

e-mail: super.bsv2011@ukr.net

COMPLIANCE IN THE INTERNAL CONTROL SYSTEM OF THE BUSINESS ENTITY

Introduction. In the current global and Ukrainian environment, both objective and subjective factors interact and influence business. Political instability, corruption risks, economic crises (in particular, the impact of the COVID-19 pandemic), devaluation of the national currency and the war in Ukraine are factors that contribute to the aleatory nature of business. It is also important to take into account the views of stakeholders who point out the imperfection of legal support of internal control of business entities. This may lead to an underestimation of risks due to the impact of the above-mentioned factors. To reduce the negative impact, it is important to implement compliance measures, which are widely used in developed countries. These measures are becoming a key element in the integration of Ukrainian companies into the global economy.

The purpose of the paper is to analyze the features of compliance in the internal control system of a business entity. The object of the study is compliance in the internal control system. The subject of the study is the role and value of compliance in risk management and compliance with standards.

Results. The paper is devoted to the study of the concept of “compliance” in the internal control system of a business entity in order to improve its efficiency in the management system of banks in Ukraine and to ensure compliance with methodological recommendations and standards of corporate governance by professional participants of the stock market. The theoretical aspects of compliance, namely the definitions of authors in the scientific literature on this category are considered. The main types of compliance that are used for any business entities are highlighted. The features of the internal control compliance system to ensure the effectiveness of corporate governance are revealed, and also highlighted the priorities of the compliance function in foreign countries as a certain experience that requires purposeful implementation in our country.

Conclusions. The compliance system of internal control of a business entity is an integral part of strategic management and achievement of its goals. It is important not only to recognize the importance of compliance, but also to systematically integrate it into the company's culture. A well-developed compliance system allows a business entity to effectively manage risks, improve processes and strengthen its position in the competitive environment. Therefore, the improvement of the internal control compliance system is determined by the need to constantly analyze and adapt to changes in the internal and external environment. This contributes to improving the sustainability, reliability and business reputation of the enterprise in the context of the establishment of demanding standards of management and corporate responsibility.

Keywords: fraud, compliance, compliance in the internal control system, corporate compliance, types of compliance